

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH Z PLASTYKI DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB ROZWOJOWYCH I EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

Według nowej podstawy programowej nauczyciele i szkoła muszą organizować pracę w ten sposób, aby odpowiadać na indywidualne potrzeby, trudności i zainteresowania uczniów. Efektem takich działań powinno być podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Zmodyfikować należy głównie formy i metody pracy z uczniem, zdecydowanie rzadziej treści nauczania. Dostosować wymagania nie oznacza to pomijania treści kształcenia. Ewentualnie należy je realizować na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych, ale zawsze dając uczniowi szansę na osiągnięcie wyższego poziomu wymagań i wspomaganie go w tym dążeniu. Przepisy mówią o **dostosowaniu** wymagań do psychofizycznych możliwości ucznia, a nie o ich **obniżeniu**. Nauczyciel wobec ucznia z daną dysfunkcją będzie stosował łagodniejsze kryteria oceniania w zakresie umiejętności, które sprawiają mu problemy, może wymagać od niego większego wkładu pracy w porównaniu z innymi uczniami. Dysfunkcja nie zwalnia ucznia z realizacji obowiązków szkolnych. Uczeń taki wręcz powinien wykonywać dodatkowe, specjalnie mu zalecone zadania i ćwiczenia, które pomogą mu w przezwyciężeniu trudności.

Symptomy trudności, które można dostrzec na lekcjach plastyki, podczas realizacji ćwiczeń plastycznych, u uczniów z dysleksją, dysgrafią, afazją, zaburzeniami przestrzennymi, zespołem Aspergera, zaburzeniami zachowania:

- trudności z dłuższym skupieniem się nad wykonywanym zadaniem,
- brak wytrwałości w dążeniu do celu/rozwiązania zadania i nie dokończanie go,
- obniżony poziom prac plastycznych, konstrukcyjnych (mała inwencja twórcza, ograniczenia wyobraźni),
- trudności z rysowaniem (rysunek schematyczny, uproszczony),
- problemy z konstruowaniem kompozycji w przestrzeni,
- niska estetyka prac plastycznych.

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych z plastyki dla uczniów z dysfunkcjami:

- uwzględnianie trudności ucznia,
- cierpliwe udzielanie i kilkukrotne powtarzanie instrukcji wykonania,
- podpowiadanie różnych możliwości wykonania tematu pracy plastycznej,
- wspieranie, naprowadzanie, pokazywanie na przykładach,
- częste podchodzenie do ucznia i ukierunkowywanie jego działań,
- dzielenie ćwiczenia/zadania na etapy i zachęcanie do wykonywania ich krok po kroku,
- poświęcanie więcej czasu na opanowanie danej umiejętności,
- nieocenianie negatywnie wobec klasy,
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie ćwiczenia, aniżeli estetykę wykonania pracy plastycznej,
- ocenianie przede wszystkim stosunku ucznia do przedmiotu, jego chęci, przygotowania do zajęć.

Należy wyzwalać w uczniu pozytywną motywację oraz wskazywać różnorodne metody zdobywania i doskonalenia wiadomości i umiejętności. Nauczyciel powinien wspierać i motywować do podejmowania dodatkowej pracy, tak aby uczeń miał świadomość, że może poprawić swoje osiągnięcia.

W przypadku tego przedmiotu ogromną trudność stanowi fakt, że nie można brać pod uwagę tylko zdolności plastycznych, lecz także wysiłek i zaangażowanie ucznia wkładane w realizację poszczególnych zadań. Dostosowanie metod oceniania do możliwości ucznia pozwoli na rzetelną ocenę poziomu jego wiadomości i umiejętności, indywidualne podejście do każdego zmotywuje do dalszych poszukiwań twórczych.

Ocena jest informacją dla ucznia, rodzica i innych nauczycieli o osiągnięciach, trudnościach, a także wyjątkowych uzdolnieniach ucznia. Stanowi także wskazówkę do dalszej pracy dla samego nauczyciela prowadzącego przedmiot. Powinna być jawna, z możliwością poprawy, jeżeli dziecko wyrazi taką chęć i potrzebę.